

Ny precisionssåmaskin för hybridraps

Edenhall Advancer.

Såmaskin utvecklad för precisionssådd i sockerbeter, provas nu vid sådd med hybridfrö i höstraps.

Foto: Fredrik Nilsson.

Edenhall Advancer är en ny precisionssåmaskin som Svensk Raps provar i höstraps. Erfarenheterna från hösten 2005 är mycket goda. Maskinen provades under ganska besvärliga förhållanden, men uppkomsten var snabb och jämn. Med den optimala hösttillväxt som såtekniken skapar ökar chanserna väsentligt för att vi ska få en hög skörd.

Text Johan Biärsjö, Svensk Raps AB

Edenhall har tillsammans med SBU (Sockernäringsens BetodlingsUtveckling AB) utvecklat en maskin för mycket omsorgsfull sådd av sockerbeter. Edenhall Advancer sår 18 rader med 48-50 centimeters radavstånd, vilket ger en arbetsbredd på 9 meter. Den har ett eget styr- och hydraulsystem för manövrering. I ett moment bearbetar, radmyllar, gödslar, återpackar och sår Advancern.

Mycket teknik

Den bearbetande delen är en harv med två rader Crossboard samt en

efterharv. Kombinationen av olika bearbetningssystem går att anpassa efter behov. Harven skapar den mängd finjord som behövs för att få en god struktur kring fröet. Maskinen har en gödningsbehållare på 6000 liter som är delad för att kunna gödsla med två olika sorters gödning. Gödningen myllas i marken med en skivbill per rad, 6 cm bred vid fröet. Återpackningen sker med ett hydrauliskt belastat gummihjul per rad. Packningen återskapar den kapillära effekten samt omsluter gödningen med jord.

Säker sådd

På Svensk Raps AB vill vi testa den här tekniken för sådd av hybridraps. Orsaken till att det är lockande med säkrast möjliga teknik för rapsetablering är följande:

1. *Lågt plantantal.* Vi vill ha ett lågt plantantal, 30-40 per kvadratmeter för bästa höstutveckling av rapsbeståndet. Så låg utsädesmängd kräver att man är säker på en hög fältuppkomst, helst över 90 %.

2. *Låg utsädeskostnad.* Vi sår ofta hybriderna med runt 60 frön per kvadratmeter. Det ger en utsädeskostnad per hektar på 600-700 kronor. Om vi i stället sår cirka 40 frön minskas utsädeskostnaden med minst 200 kronor per hektar.

3. *Kontroll på såtidpunkten.* Såtiden är viktig - inte för tidigt, inte för sent. Med en bra etableringsteknik ökar sannolikheten för att rapsen gror och kommer upp vid det såttillfälle man valt.

Goda erfarenheter 2005

Erfarenheterna från hösten 2005 var mycket goda. Vi provade tekniken under ganska besvärliga förhållanden, det vill säga det var rejält torrt i samband med rapsåsden. Uppkomsten efter Advancern var snabb och jämn och förutom på de styvaste lerorna fick vi trots torkan en uppkomst på närmare 90 procent.

Utanför Lund såddes det sista fältet med Advancern hos Claes Jönsson den 4 september. Tack vare tek-

Plantorna trivs. Den låga utsädesmängden och precisa placeringen i rader medför att få plantor dör. Foto: Hans Jonsson.

Placerar precist. Advancern placerar fröna noggrant med några centimeters mellanrum. Foto: Hans Jonsson.

niken fick vi en snabb uppkomst och fullt tillräcklig tillväxt under hösten. Fältet ser mycket bra ut när Svensk Frötidning gör ett uppföljande besök i slutet av april 2006.

Etableringskostnaden blir hög då man använder Advancern. Tillsammans med utsädeskostnaden hamnar vi en bit över 1000 kronor per hektar. Men det är också att göra ett vägval.

Den optimala höstillväxt som såtekniken skapar ökar chanserna väsentligt för att vi ska få en hög skörd. Antalet plantor och storleken på dessa som vi har i slutet av hösten är helt avgörande för skördens storlek. Detta är en teknik för att nå skördar över 4000 kilo per hektar och med dagens rapspris ger det en intäkt på över 9000 kronor per hektar. □